

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Paweł Kołodziejski (sprawozdawca)

Protokolant Monika Zawadzka

przy udziale prokuratora Prokuratury Regionalnej w Katowicach del. do Prokuratury Krajowej Krzysztofa Urgacza

w sprawie **H. K.**,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 12 lutego 2025 r.,

przekazanego na podstawie art. 441 § 1 k.p.k. przez Sąd Okręgowy w Katowicach, postanowieniem z dnia 8 lipca 2024 r., sygn. akt XVI Kp 363/24, zagadnienia prawnego wymagającego zasadniczej wykładni ustawy:

"Czy skutkiem ogłoszenia upadłości podmiotu zobowiązanego w rozumieniu art. 91a § 1 k.p.k. mienie tego podmiotu, na którym ustanowiono zabezpieczenie majątkowe w postępowaniu karnym przed datą ogłoszenia upadłości, staje się *ex lege* składnikiem masy upadłości, w myśl art. 61 i 62 ustawy Prawo upadłościowe i podlega zarządowi syndyka, w związku z czym winno być wydane syndykowi po zarządzeniu przez prokuratora zwrotu zabezpieczenia?"

postanowił:

odmówić podjęcia uchwały.

Antoni Bojańczyk Marek Motuk Paweł Kołodziejski

Przedstawione Sądowi Najwyższemu, na podstawie art. 441 § 1 k.p.k., zagadnienie prawne wyłoniło się na tle następującego stanu faktycznego.

Śląski Wydział Zamiejscowy Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej nadzoruje śledztwo o sygn. akt PK IX WZ Ds [...] przeciwko H. K. i in., podejrzanym o popełnienie szeregu przestępstw i przestępstw skarbowych.

Postanowieniem z dnia 25 września 2019 r., na podstawie art. 291 § 2a k.p.k. w zw. z art. 91a § 1 k.p.k., art. 292 § 1 k.p.k. w zw. z art. 747 pkt 1 i 2 k.p.c., art. 293 § 1 i 5 k.p.k., art. 131 § 1 k.k.s. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., prokurator zabezpieczył na mieniu Zakładów H. K. S.A. obowiązek zwrotu równowartości uzyskanej korzyści majątkowej na rzecz Drugiego Śląskiego Urzędu Skarbowego w B., określonej w art. 91a § 1 k.p.k., w kwocie co najmniej 14.700.000 zł, związanej z popełnieniem przez Prezesa Zarządu – G. M. przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 271a § 1 i 2 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. oraz z art. 76 § 1 k.k.s. i art. 56 § 1 k.k.s. i art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 k.k.s., skutkujących przysporzeniem majątkowym na rzecz tej spółki, poprzez:

- zajęcie wierzytelności przysługującej podmiotowi Zakłady H. K. S.A. w kwocie 5.100.000 zł tytułem roszczenia o zwrot różnicy podatku naliczonego nad należnym zadeklarowanej w deklaracji podatkowej VAT-7 złożonej w Drugim Śląskim Urzędzie Skarbowym w B. za miesiąc czerwiec 2019 r., a także
- zajęcie kwoty 191.916,45 zł znajdującej się na rachunku sum depozytowych Drugiego Śląskiego Urzędu Skarbowego w B..

Zarządzenie zabezpieczenia przesłano Naczelnikowi Drugiego Urzędu Skarbowego w B. do wykonania w dniu 27 września 2019 r.

W dniu 26 stycznia 2024 r. Syndyk Masy Upadłości spółki pod firmą Zakłady H. K. S.A. w upadłości złożył wniosek o uchylenie postanowienia z dnia 25 września 2019 r. o zabezpieczeniu majątkowym. Wskazał przy tym, że z dniem 18 czerwca 2020 r. ogłoszono upadłość podmiotu zobowiązanego, a zatem zgodnie z art. 61 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (t.j. Dz.U. z 2022 r.,

poz. 1520 z późn. zm.; dalej: PrU lub Prawo upadłościowe) od tego czasu jego majątek stał się masą upadłości służącą do zaspokojenia wierzycieli. Jednocześnie z uwagi na treść art. 62 PrU w skład masy upadłości wszedł zarówno majątek należący do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości, jak i nabyty przez niego w toku postępowania upadłościowego, z wyjątkami określonymi w art. 63-67a PrU. Dotyczy to również majątku objętego zabezpieczeniem majątkowym z dnia 25 września 2019 r., który w zaistniałej sytuacji winien mu zostać wydany.

Postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2024 r. prokurator odmówił uwzględnienia powyższego wniosku z uwagi na fakt, iż postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym wydane zostało przed ogłoszeniem upadłości Zakładów H. K. S.A. Dokonał przy tym wykładni poszczególnych przepisów Prawa upadłościowego i Kodeksu postępowania karnego.

W pierwszej kolejności zwrócił uwagę, że zgodnie z art. 146 ust. 1 PrU postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości, wszczęte przed dniem ogłoszenia upadłości ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to umarza się z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Z kolei w myśl art. 146 ust. 3 PrU, po dniu ogłoszenia upadłości niedopuszczalne jest skierowanie egzekucji do majątku wchodzącego w skład masy upadłości oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu lub zarządzenia zabezpieczenia na majątku upadłego, z wyjątkiem zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych oraz roszczeń o rentę z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz o zamianę uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę. Przepis art. 146 ust. 1 PrU odnosi się więc do postępowania egzekucyjnego, a nie zabezpieczającego, w konsekwencji czego z art. 146 ust. 3 PrU *a contrario* wynika, że zabezpieczenia ustanowione przed ogłoszeniem upadłości pozostają w mocy również po tym dniu i są skuteczne przeciw syndykowi. Prowadzący postępowanie przygotowawcze wskazał, że takie stanowisko prezentowane jest zarówno w orzecznictwie sądów administracyjnych (wyrok WSA w Białymstoku z dnia 21 kwietnia 2021 r., sygn. akt I SA/Bk 79/21; wyrok WSA w Warszawie z dnia 29 lipca 2016 r., III SA/Wa 2818/15), jak i doktrynie (A.

Jakubecki, *Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz*, Kraków 2005, s. 1052).

Prokurator uznał również, iż odmienna interpretacja prowadziłaby do trudnych do pogodzenia skutków, tj. rodziła konieczność obligatoryjnego uchylania postanowień o zabezpieczeniu majątkowym w postępowaniu karnym gdy ogłoszono upadłość podmiotu, który był przykładowo podmiotem zobowiązanym do zwrotu korzyści majątkowej na podstawie art. 91a k.p.k., czy pociągnięty do odpowiedzialności posiłkowej. Do trudnych do pogodzenia komplikacji prowadziłoby również ogłaszanie tzw. upadłości konsumenckiej regulowanej w art. 491¹ i nast. PrU, w sytuacji ogłoszenia upadłości oskarżonego (podejrzanego).

Jednocześnie zwrócił uwagę na treść art. 294 § 1 k.p.k., który w brzmieniu obowiązującym do 14 marca 2024 r. wskazywał, że zabezpieczenie upada, gdy nie zostaną prawomocnie orzeczone grzywna, przepadek, nawiązka, świadczenie pieniężne lub nie zostanie nałożony obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, a powództwo o te roszczenia nie zostanie wytoczone przed upływem 3 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia. W obecnym brzmieniu doprecyzowano zaś, że zabezpieczenie upada, gdy niezależnie od tego, jakie orzeczenie było nim objęte, nie zostanie prawomocnie orzeczone którekolwiek z orzeczeń wskazanych w art. 291 § 1 i 3 k.p.k., a powództwo o zabezpieczone roszczenie nie zostanie wytoczone przed upływem 3 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia. Gdyby więc faktycznie miało być tak, że zabezpieczenie upada z chwilą ogłoszenia upadłości, okoliczność ta – zdaniem nadzorującego postępowanie przygotowawcze – winna zostać wymieniona w tym przepisie.

Prokurator końcowo wskazał, że literalne odczytanie treści art. 146 ust. 1 i 3 PrU, w zestawieniu z przepisami art. 61 i 62 tejże ustawy, nie powinno budzić wątpliwości, że zabezpieczenie ustanowione w toku postępowania karnego przed dniem ogłoszenia upadłości nie wchodzi skład masy upadłości.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył pełnomocnik Syndyka, zaskarżając je w całości i jednocześnie zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 291 § 4 k.p.k., poprzez nieuwzględnienie podstaw do

uchylenia zabezpieczenia wynikających z faktu ogłoszenia w dniu 18 czerwca 2020 r. upadłości spółki pod firmą Zakłady H. K. S.A. na mocy postanowienia Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach X Wydział Gospodarczy w sprawie o sygn. akt GU 1144/19/3;

2. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 291 § 2a k.p.k. w zw. z art. 91a § 1 k.p.k., poprzez uznanie, że Bank S.A. jest spółką prawa handlowego z większościovym udziałem Skarbu Państwa, podczas gdy Skarb Państwa nie jest bezpośrednim posiadaczem akcji banku Bank S.A.;
3. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 294 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 14 marca 2024 r., poprzez uznanie, że w powołanym przepisie nie wskazano, że zabezpieczenie upada z chwilą ogłoszenia upadłości, podczas gdy przepis ten dotyczy ram czasowych stosowania zabezpieczenia, a w okolicznościach niniejszej sprawy upadek zabezpieczenia nastąpił z chwilą ogłoszenia upadłości;
4. naruszenie art. 62 PrU *a contrario* poprzez uznanie, że zabezpieczenia ustanowione przed ogłoszeniem upadłości pozostają w mocy również po tym dniu i są skuteczne przeciw syndykowi, mając na względzie, że niedopuszczalne jest wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu po dniu 18 czerwca 2020 r., czyli po dniu ogłoszenia upadłości.

W konsekwencji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Powyższe zażalenie zostało przekazane do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach, gdzie zostało zarejestrowane pod numerem XVI Kp 363/24.

Jednocześnie pełnomocnik skarżącego, pismem z dnia 27 czerwca 2024 r., wniósł o rozważenie przedstawienia Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego wymagającego zasadniczej wykładni ustawy w rozumieniu art. 441 § 1 k.p.k., wyrażającego się w pytaniu *„[c]zy skutkiem ogłoszenia upadłości podmiotu zobowiązanego w rozumieniu art. 91a § 1 k.p.k. mienie tego podmiotu, na którym ustanowiono zabezpieczenie majątkowe w postępowaniu karnym staje się składnikiem masy upadłości, a zatem podlega zarządowi syndyka i powinno być*

wydane syndykowi po zarządzeniu przez prokuratora zwrotu zabezpieczenia?”. Autor powyższego wystąpienia wskazał na odmienne stanowisko niż zaprezentowane przez prokuratora w zaskarżonym postanowieniu. Powołał się w tym zakresie na treść prywatnej opinii dra hab., prof. U J. Z. z dnia 7 marca 2024 r., która została wcześniej złożona do akt sprawy. Wynika z niej, że logiczna zależność między konstrukcjami prawnymi przewidującymi egzekucję syngularną i konstrukcją prawną egzekucji uniwersalnej przesądza o tym, że uruchomienie egzekucji uniwersalnej, oparte na ogłoszeniu upadłości, prowadzi automatycznie do włączenia do masy upadłości wartości majątkowych objętych egzekucją syngularną, o ile nie dotyczy ich wyraźne zastrzeżenie, że nie wchodzi do masy upadłości. Normatywną podstawę dla sformułowania ww. wniosku stanowią przepisy art. 61 i 62 PrU, których interpretacja, przy zastosowaniu językowych i systemowych reguł wykładni, upoważnia do konstatacji, że wartości majątkowe stanowiące przedmiot zabezpieczenia majątkowego, zastosowanego w warunkach procesu karnego wobec spółki Zakłady H. K. S.A., jako podmiotu zobowiązanego w rozumieniu art. 91a k.p.k., z chwilą ogłoszenia upadłości weszły w skład masy upadłości, podlegającej zarządowi Syndyka Masy Upadłości. Opiniujący wskazał również, że włączenie do masy upadłości mienia stanowiącego przedmiot zabezpieczenia majątkowego zastosowanego wobec ww. spółki skutkuje – po myśli art. 61 i art. 62 PrU – upadkiem tego zabezpieczenia. W wymienionych przepisach znajduje bowiem unormowanie autonomiczne, usytuowane poza Kodeksem postępowania karnego, przesłanka upadku *ipso iure* zabezpieczenia majątkowego zastosowanego w procesie karnym. W rezultacie upadku zabezpieczenia majątkowego zastosowanego wobec podmiotu zobowiązanego wskutek ogłoszenia jego upadłości prokurator ma obowiązek poinformowania organu egzekucyjnego, wykonującego zabezpieczenie majątkowe (w realiach przedmiotowej sprawy Naczelnika Urzędu Skarbowego w P.), że postanowienie o zastosowaniu tego środka przymusu utraciło moc prawną (zabezpieczenie majątkowe upadło). W płaszczyźnie wykonania postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym, zastosowanego względem Zakładów H. K. S.A. w procesie karnym, uprawomocnienie się postanowienia o ogłoszeniu upadłości *per se* skutkuje umorzeniem postępowania, które służyło realizacji tego środka przymusu (*arg. ex*

art. 146 ust. 1 zd. pierwsze PrU w zw. z art. 27a § 1 k.k.w. i art. 743 § 1 k.p.c.). Następstwem umorzenia postępowania służącego realizacji zabezpieczenia majątkowego zastosowanego na gruncie karnoprocesowym względem Zakładów H. K. S.A. jest spoczywający na organie egzekucyjnym obowiązek przekazania wierzytelności i środków pieniężnych, które stanowiły przedmiot zabezpieczenia majątkowego na rzecz Syndyka Masy Upadłości jako podmiotu legitymowanego do zarządzania masą upadłości ww. spółki, do której wskazane środki majątkowe należą.

Przy rozpoznawaniu wniesionego środka odwoławczego Sąd Okręgowy w Katowicach uznał, że w sprawie wyłoniło się zagadnienie prawne wymagające zasadniczej wykładni ustawy, które sformułował w cytowanym pytaniu. Jak wynika z uzasadnienia wydanego w tym przedmiocie postanowienia *„Sąd odwoławczy – w świetle przytoczonych jakże odmiennych od siebie stanowisk obu stron postępowania odwoławczego – powziął uzasadnione wątpliwości co do wykładni przepisów ustawy – Prawo upadłościowe, a to art. 61, 62 i art. 146 oraz przepisów rozdziału 32 regulujących kwestię zabezpieczenia majątkowego, jaką należy w niniejszej sprawie przyjmować, przy czym jednak Sąd Odwoławczy wskazuje, że bardziej zasadnym wydaje się podzielenie poglądów dr hab. Prof. U J. Z. zawartych w jego opinii z dnia 7 marca 2024 roku”*. Ponadto uzasadnieniem dla wystąpienia do Sądu Najwyższego w trybie art. 441 § 1 k.p.k. była okoliczność, iż *„przedstawione zagadnienie prawne – jak słusznie wskazał pełnomocnik skarżącego – dotychczas nie było przedmiotem rozważań orzecznictwa zarówno sądów powszechnych jak i Sądu Najwyższego, wobec czego nasuwa się wątpliwość co do sposobu postępowania z mieniem upadłego, na którym prokurator Prokuratury Krajowej w Katowicach dokonał stosownego zabezpieczenia majątkowego przed datą ogłoszenia upadłości”*.

Prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o odmowę podjęcia uchwały przez Sąd Najwyższy z uwagi na fakt, iż przedstawione Sądowi Najwyższemu zagadnienie prawne nie spełnia warunków wskazanych w art. 441 § 1 k.p.k. Do powyższego stanowiska – podtrzymanego przez prokuratora na posiedzeniu – przyłączył się również obrońca H. K..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stanowisko prokuratora Prokuratury Krajowej, zgodnie z którym w niniejszej sprawie nie zachodzą warunki do podjęcia uchwały w trybie art. 441 § 1 k.p.k., jest trafne.

W judykaturze i doktrynie podkreśla się, że skuteczne wystąpienie przez sąd odwoławczy z pytaniem prawnym do Sądu Najwyższego na podstawie art. 441 § 1 k.p.k. może nastąpić tylko wtedy, gdy łącznie spełnione są następujące przesłanki:

1. w postępowaniu odwoławczym wyłoniło się „zagadnienie prawne”, a więc istotny problem interpretacyjny, tj. taki, który dotyczy przepisu lub przepisów rozbieżnie interpretowanego czy interpretowanych w praktyce sądowej lub przepisu o wadliwej redakcji albo niejasno sformułowanego, dającego możliwość różnych przeciwstawnych interpretacji;
2. zagadnienie to wymaga „zasadniczej wykładni ustawy”, czyli przeciwdziałania rozbieżnościom interpretacyjnym już zaistniałym w orzecznictwie bądź mogącym – ze względu np. na istotne różnice poglądów doktryny – w nim zaistnieć, które to rozbieżności są niekorzystne dla prawidłowego funkcjonowania prawa w praktyce (nie wymaga zatem zasadniczej wykładni ustawy kwestia związana z przepisem, który jasno sformułowany nie stwarza podstaw do różnych interpretacji lub przepisu, który nie powoduje szczególnych trudności przy jego wykładni albo co do którego wątpliwości interpretacyjne zostały rozstrzygnięte choćby tylko w doktrynie, ale w sposób jednoznaczny);
3. pojawiło się ono „przy rozpoznawaniu środka odwoławczego”, czyli jest powiązane z konkretną sprawą i to w taki sposób, że od rozstrzygnięcia tego zagadnienia prawnego zależy rozstrzygnięcie danej sprawy, gdyż Sąd Najwyższy dokonuje tu wykładni określonego przepisu lub przepisów tylko w związku ze sprawą, w której usunięcie wątpliwości prawnych pozwoli na prawidłowe jej rozstrzygnięcie, a nie pytań o charakterze abstrakcyjnym, choćby miały one istotne znaczenie dla praktyki (zob. np. T. Grzegorzcyk: *Kodeks postępowania karnego oraz ustawa o świadku koronnym. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 953-955; P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2007, t. I,

s. 714-718; R.A. Stefański: *Instytucja pytań prawnych do Sądu Najwyższego w sprawach karnych*, Kraków 2001, s. 264-299; postanowienie SN z dnia 19 stycznia 2012 r., I KZP 20/11, OSNKW 2012/1/4, LEX nr 1109252; postanowienie SN z dnia 27 lutego 2013 r., I KZP 1/13, OSNKW 2013/5, poz. 38; postanowienie SN z dnia 25 lutego 2016 r., I KZP 19/15, OSNKW 2016/5/30; postanowienie SN z dnia 19 stycznia 2017 r., I KZP 12/16, OSNKW 2017/2/8, postanowienie SN z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 10/17, OSNKW 2018/3/24; postanowienie SN z dnia 25 października 2018 r., I KZP 9/18, OSNKW 2018/12/76).

Postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach nie spełnia nawet w minimalnym stopniu wskazanych przesłanek.

Po pierwsze, lektura uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach wskazuje, że głównym powodem wystąpienia o rozstrzygnięcie przedmiotowego zagadnienia prawnego był brak stanowiska co do podnoszonej problematyki, wyrażonego w orzeczeniach „zarówno sądów powszechnych jak i Sądu Najwyższego, wobec czego nasuwa się wątpliwość co do sposobu postępowania z mieniem upadłego, na którym prokurator Prokuratury Krajowej w Katowicach dokonał stosownego zabezpieczenia majątkowego przed datą ogłoszenia upadłości”. Powyższa okoliczność w żadnej mierze nie wskazuje na zaistnienie w sprawie istotnego problemu interpretacyjnego. Jak podkreśla się w judykaturze, przedmiotem zagadnienia prawnego nie może być określenie sposobu rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, zastosowanie przepisów, czy też potwierdzenie albo zaprzeczenie słuszności określonego poglądu interpretacyjnego prezentowanego przez sąd odwoławczy (zob. postanowienie SN z dnia 25 października 2018 r., I KZP 9/18, OSNKW 2018, nr 12, poz. 76).

Po drugie, Sąd Okręgowy w Katowicach nie przeprowadził samodzielnej interpretacji powołanych przez siebie unormowań art. 61 PrU, art. 62 PrU i art. 146 PrU oraz art. 291 k.p.k. i nast. Ograniczył się wyłącznie do przywołania stanowiska prokuratora zawartego w zaskarżonym postanowieniu oraz pełnomocnika Syndyka Masy Upadłości Zakładów H. K. S.A. w upadłości, które w całości oparte było na pozyskanej opinii prywatnej. Co istotne, argumentacja zawarta w tejże opinii nie tylko znana była prokuratorowi w chwili rozstrzygania w przedmiocie wniosku o

uchylenie zabezpieczenia, lecz także została uwzględniona podczas podejmowania decyzji. Ponadto jak słusznie zauważył prokurator Prokuratury Krajowej w pisemnym stanowisku, w instytucji określonej w art. 441 § 1 k.p.k. nie chodzi o rozbieżności w argumentacjach przedstawionych przez przeciwne strony postępowania, lecz o rozbieżności zaistniałe w praktyce.

Po trzecie wreszcie, sąd pytający zaprezentował swój pogląd w przedmiotowej sprawie stwierdzając, iż w odniesieniu do wykładni wskazanych przepisów Prawa upadłościowego oraz Kodeksu postępowania karnego regulujących kwestię zabezpieczenia majątkowego – jego zdaniem – *„bardziej zasadnym wydaje się podzielenie poglądów dr hab. Prof. U J. Z. zawartych w jego opinii z dnia 7 marca 2024 roku”*. Tym samym nie sposób oprzeć się wrażeniu, że sąd ten ma wyrobione stanowisko w kwestii stanowiącej przedmiot pytania prawnego, oczekując jedynie, że Sąd Najwyższy potwierdzi poprawność jego rozumowania. Taka praktyka pozostaje w jawnej sprzeczności z celem instytucji unormowanej w art. 441 § 1 k.p.k. (zob. postanowienie SN z dnia 16 października 2024 r., I KZP 4/24, OSNK 2024, nr 11-12, poz. 55).

W tej sytuacji brak było podstaw do podjęcia uchwały, a sąd pytający winien zrealizować zasadę samodzielności jurysdykcyjnej, wynikającą z treści art. 8 k.p.k. W myśl tego unormowania, sąd powołany do osądzenia określonej sprawy jest bowiem zobowiązany do wypracowania samodzielnego rozstrzygnięcia, czemu w przedmiotowej sprawie nie stoi na przeszkodzie żadna okoliczność.

Rozpoznając zażalenie na odmowę uchylenia zabezpieczenia majątkowego Sąd Okręgowy w Katowicach z całą pewnością będzie zobligowany wziąć pod uwagę orzecznictwo sądów administracyjnych na gruncie art. 146 PrU, z którego wynika, że zabezpieczenia ustanowione przed ogłoszeniem upadłości pozostają w mocy również po tym dniu i są skuteczne przeciw syndykowi (zob. m.in. wyrok WSA w Białymstoku z dnia 17 stycznia 2018 r., I SA/Bk 1626/17; wyrok WSA w Białymstoku z dnia 21 kwietnia 2021 r., I SA/Bk 79/21).

Ponadto winien uwzględnić odmienny charakter i cel zabezpieczenia majątkowego dokonanego w trybie Kodeksu postępowania karnego i postępowania prowadzonego na podstawie przepisów Prawa upadłościowego. O ile bowiem zabezpieczenie majątkowe przede wszystkim zapewnia możliwość wykonania kar i

środków karnych o charakterze majątkowym, jak również roszczeń odszkodowawczych, które mogą być orzeczone przyszłym wyrokiem skazującym (art. 291 k.p.k.), o tyle postępowanie upadłościowe co do zasady służy zaspokojeniu roszczenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu (art. 2 PrU).

Jednocześnie z pola jego widzenia nie może umknąć również fakt, iż w obowiązującym porządku prawnym nie istnieje przepis, na podstawie którego dochodzi do upadku zabezpieczenia majątkowego w postępowaniu karnym, z uwagi na ogłoszenie upadłości podmiotu określonego w art. 291 § 2a k.p.k. Przy czym pamiętać należy, że wola ustawodawcy nie może być domniemywana, lecz musi wynikać z konkretnej regulacji prawnej. Prawo karne procesowe stanowi zaś uporządkowany ogół norm odnoszących się do procesu karnego, obowiązujący w określonym momencie, w określonym porządku krajowym. System ten ma charakter autonomiczny, a więc przewidujący pełne unormowanie, bez odwoływania się do innych systemów prawa, z wyjątkiem wypadków ściśle określonych, które w omawianej materii nie występują.

Z tych też względów Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji postanowienia.

[J.J.]

r.g.

Antoni Bojańczyk Marek Motuk Paweł Kołodziejski